Crna Gora

DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj:40116/16-042-1444/9

Podgorica 05. decembar 2016. godine

I Z V J E Š T A J

O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DEMOKRATSKOG SAVEZA U CRNOJ GORI ZA 2015. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, decembar 2016. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 7
1. Pravni osnov 7
2. Osnovni podaci o Partiji 7
3. Finansiranje Partije 7
4. Predmet revizije 8
5. Cilj revizije 8
6. Vrsta revizije 8
7. Metodologija vršenja revizije 9
II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 9
8. Sistem unutrašnjih kontrola 9
9. Poslovne knjige 10
10. Finansijski izvještaji 11
10.1. Bilans stanja 11
10.1.1. Evidentiranje i popis imovine 11
10.1.2. Blagajničko poslovanje 12
10.1.3. Novčana sredstva 12
10.1.4. Potraživanja 13
10.1.5. Obaveze 13
10.2 Bilans uspjeha 14
10.2.1. Prihodi 15
10.2.2. Rashodi 16
III REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH GODINA 22

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije br.40116/16-042-1442 izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Demokratskog saveza u Crnoj Gori za 2015.godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Predsjednik Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Demokratskog saveza u Crnoj Gori za 2015. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 182/16 od 18.11.2016. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 40116/16-042-1442/7, nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i predsjednik Senata dr Milan Dabović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 05.12.2016. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratskog saveza u Crnoj Gori za 2015. godinu

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Demokratskog saveza u Crnoj Gori za 2015. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti utvrđeno da subjekt revizije nije finansijske i druge radnje uskladio u svim materijalnim aspektima sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu člana 4 Zakona o računovodstvu i reviziji; člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica, člana 639 Zakona o obligacionim odnosima i Pravilniku o kontnom okviru pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticalo je sljedeće:

1. Subjekt revizije u 2015. godini nije obezbjeđivao vođenje pomoćnih evidencija osnovnih sredstava, potraživanja od lokalnih samouprava i evidenciju blagajničkog poslovanja.

   - **Subjekt revizije osim glavne knjige treba da obezbijedi i vođenje analitičkih evidencija osnovnih sredstava, potraživanja od lokalnih samouprava i blagajničkog poslovanja.**

2. Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama subjekta revizije greškom iskazane obaveze u većem iznosu za 3.900,00€ odnosno u iznosu od 4.800,00€ koji je umanjen za isplaćenu naknadu po ugovoru o djelu (br. 12/15 od 11.01.2015. godine) u iznosu od 900,00€ a koju je trebalo evidentirati kao trošak a ne zatvarati obaveze po osnovu zakupa. Takođe je

utvrđeno da su troškovi zakupa iskazani u većem iznosu za 4.800,00€ usljed pogrešnog evidentiranja istih.

- **Subjekt revizije je dužan da u poslovnim knjigama izvrši korektivna knjiženja u dijelu evidentiranih obaveza i troškova.**

3. Subjekt revizije je isplatio troškove u iznosu od 594,81€ koje nije dokumentovao ili je dokumentovao neodgovorajućom dokumentacijom. Nedokumentovani troškovi se odnose na: troškove reprezentacije u iznosu od 387,75€, troškove telefona u iznosu od 48,56€ i na izvršenu uplatu sa izbornog računa u iznosu od 130,00€, dok se neadekvatno dokumentovani troškovi odnose na troškove goriva u iznosu od 28,50€.

   - **Subjekt revizije je dužan da sve troškove dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom.**

4. Revizijom je utvrđeno da prezentirani ugovori o zakupu nijesu ovjereni od strane nadležnog organa (notarske kancelarije), što nije u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima, kojim je utvrđeno da ugovor o zakupu poslovnog prostora mora biti zaključen u pisanoj formi i ovjeren od strane nadležnog organa. Takođe je utvrđeno da na ukupno isplaćene naknade za zakup nijesu obračunate poreske obaveze već na dio istih (obračun izvršen na iznos od 4.800,00€).

   - **Shodno odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima ugovor o zakupu mora biti ovjeren od strane nadležnog organa.**
   - **Subjekt revizije treba da obračun i uplatu poreskih obaveza vrši na ukupno isplaćene naknade fizičkim licima) shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica.**

5. Revizijom su utvrđene razlike u iznosima pojedinih vrsta troškova evidentiranih u Glavnoj knjizi i revizijom utvrđenih iznosa, zbog pogrešnog klasifikovanja istih.

   - **Subjekt revizije treba da pravilno klasifikuje troškove i iste evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru koji primenjuje.**

6. Subjekt revizije u poslovnim knjigama u 2015. godini nije evidentirao potraživanja od lokalnih samouprava, a za potraživanja od opštine Ulcinj iz ranijih godina nije prezentiran dokaz na osnovu kojeg je izvršeno

evidentiranje, kao ni dokaz da je izvršeno usaglašavnje potraživanja sa navedenom opštinom.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje potraživanja sa lokalnim samoupravama i da na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije vrši evidentiranje istih.**

7. Revizijom je utvrđeno da nijesu sačinjavani izvještaji sa službenog puta i nijesu dodatno dokumentovani troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe fiskalnim računima za gorivo.

   - **Preporučuje se subjektu revizije da za pravdanje troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, osim putnog naloga i fiskalnih računa obezbijedi i evidenciju o pređenoj kilometraži vozila koje lice koristi u službene svrhe.**

Koorespondencija sa subjektom revizije:

Subjekt revizije dopisom broj 182/16 od 18.11.2016. godine se izjasnio na Preliminarni izvještaj DRI br. 40116/16-042-1442/7, u kojem je vezano za konstatacije iz Preliminarnog izvještaja DRI naveo sledeće:

„Ugovori o zakupu biće ovjereni kod nadležnog organa i poreske obaveze biće obračunate i isplaćene.

Klasifikacija troškova biće uredna

Ubuduće izvršićemo usaglašavanje potraživanja od lokalnih samouprava, ako budemo uspjeli da dobijemo informacije.

Ubuduće za troškove upotrebe sopstvenog vozila biće obezbijeđena evidencija o pređenoj kilometraži za vozila koja se koriste u službene svrhe.

Shodno navodima iz Izjašnjenja nadležni Kolegijum je konstatovao da subjekt revizije nema primjedbi na revizijom utvrđeno činjenično stanje, osim što su pojašnjeni razlozi koji su uslovili konstatovane nedostatke i nepravilnosti u poslovanju.

Član Senata DRI,
Rukovodilac Kolegijuma,
Nikola N Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata (Sl. list CG" br. 52/14),
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 22. 12. 2015. godine, (br. 4011-06-1998);
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br.40116/16-042-1442 od 6.09.2016.godine).

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratskog saveza u Crnoj Gori vršiće se u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o Partiji

Demokratski savez u CG (u daljem tekstu DS u CG) osnovan 09.09.1990. godine i upisan u Registar političkih organizacija u Ministarsvu pravde RCG.

Organi DS u CG su: Skupština, Predsjedništvo, Upravni odbor i Predsjednik.

Skupština je najviši organ DS u CG. Predsjedništvo bira Skupština i ono u skladu sa Programom, Statutom i odlukama Skupštine upravlja radom Partije u periodu između dvije skupštine.

Partiju predstavlja i zastupa Predsjednik Partije

Upravni odbor bira, iz svojih redova, Predsjedništvo DS u CG. Upravni odbor sačinjavaju: Predsjednik, podpresjednici, Sekretar, po jedan član iz svakog ogranka i predsjednici partnerskih organizacija.

3. Finansiranje Partije

Finansiranje rada partije ostvaruje se iz javnih i privatnih izvora sredstava u skladu sa Zakonom. Javna finansijska sredstva čine sredstva iz državnog budžeta i sredstva iz budžeta lokalne samouprave. Finansijska sredstva iz

privatnih izvora čine sredstva od članarine, poklona, donacija i prihodi od privredne djelatnosti i sl. DS u CG, u skladu sa aktuelnim zakonskim propisima, u cilju stvaranja finansijskih sredstava za funkcionisanje Partije, može osnovati i privredni subjekat.

DS u CG ima svoj žiro – račun preko kojeg se vrše sve finansijske transakcije. Upravljanje finansijskim sredstvima vrši osoba kojeg određuje Predsjednik Partije. Nalogodavac i odgovoran za upravljanje finansijskim sredstvima je Predsjednik partije.

Korišćenje finansijskih sredstava se ostvaruje na osnovu godišnjeg plana prihoda i rashoda koji se predlaže od strane rukovodstva partije, a kojeg usvaja Upravni odbor DS u CG.

4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Demokratskog saveza u Crnoj Gori za 2015. godinu.

5. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su indentifikovani kao kriterijumi.

6. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Demokratskog saveza u CG za 2015. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

7. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je indetifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 1.308,88€ (2% od ostvarenih rashoda subjekta revizije koji iznose 65.449,00€).

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, dokumentacijom i informacijama o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Svi planirani segmenti su revidirani u cjelosti.

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Partija je, shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Statutom, imenovala lice odgovorno za materijalno-finansijsko poslovanje, ali nije uredila način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja.

Partija je donijela sledeća opšta i posebna akta: Statut, Pravilnik o unutrašnoj organizaciji i i sistematizaciji radnih mjesta, Finansijski plan i Program rada za 2015.godinu, Odluku o ostvarivanju prava na naknadu po osnovu troškova mobilnih telefona i internet usluga, kao i o limitu za potrošnju istih.

Finansijskim planom za 2015. godinu, br.30/15 od 10.02.2015. godine Demokratski savez u CG je planirao ukupne prihode i rashode u iznosu od po 62.800,00€.

Partija je u 2015.godini obezbijedila vođenje Glavne knjige, ali ne i pomoćne evidencije: osnovnih sredstava, potraživanja od lokalnih samouprava i evidenciju blagajničkog poslovanja.

Programom rada za 2015.godinu /br.35/15 od 15.02.2015/ Partija je utvrdila prioritetne aktivnosti

Planirane aktivnosti između ostalog obuhvataju održavanje redovnih kontakata sa članstvom Partije:pomoću saopštenja za javnost, raznih sastanaka sa građanima, radi informisanja i prikupljanja informacija o njihovim potrebama i predlozima, u sferi infrastrukture, školstva i realizovanje nacionalnih I demokratskih prava,vraćanje oduzete imovine pređašnjim vlasnicima i sl. aktivnosti na razvoju poljoprivrede, stočarstva-preko subvencija; saradnja sa poliičkim partijama sličnih programskih opredjeljenja u Crnoj Gori, a naročito u matičnoj zemlji Albaniji, kao i na Kosovu; održavanje redovnih kontakata sa sunarodnicima u dijaspori, razmatranje mogućnosti za njihovo investiranje u domovini; održavanje kontakata sa NVO za ravnopravnost polova i sa NVO koje se staraju o licima sa ograničenim sposobnostima i sl.

9. Poslovne knjige

Partija je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi, u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija je u 2015. godini vodila glavnu knjigu i analitičku evidenciju obaveza, a nije obezbjeđivala pomoćne evidencije osnovnih sredstava, potraživanja od lokalnih samouprava i evidenciju blagajničkog poslovanja.

- **Subjekt revizije je osim glavne knjige treba da obezbijedi i vođenje analitičkih evidencija osnovnih sredstava, potraživanja od lokalnih samouprava i blagajničkog poslovanja.**

Shodno Izjavi odgovornog lica, subjekat revizije je računovodstvene evidencije zasnivao na modifikovanoj gotovinskoj osnovi, što podrazumijeva evidentiranje prihoda i troškova na gotovinskoj osnovi, a imovine i obaveza na obračunskoj osnovi.

Revizijom je utvrđeno da je dio rashoda evidentiran na obračunskoj osnovi, tj. u momentu nastanka istih, a dio u trenutku plaćanja, dok su prihodi evidentirani na gotovinskoj osnovi, tj.u momentu uplate sredstava na žiro račune subjekta revizija.

10. Finansijski izvještaji

Partija shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, je dužna da Godišnji finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika i Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji za sprečavanje korupcije najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima političke partije /"Sl. list CG", br. 17/12/ Partija je dužna da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji do 31.03 tekuće godine za prethodnu godinu na sledećim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Partija je Državnoj revizorskoj instituciji dostavila Godišnji finansijski izvještaj na propisanim obrascima i u zakonskom roku.

10.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja vrijednost imovine (aktiva) i vrijednost izvora sredstava (pasiva) iskazana je u iznosu od po 15.777,00€. U aktivi je iskazana imovina koju čine: stalna imovina (osnovna sredstva) u iznosu od 147,00€, obrtna imovina u iznosu od 15.630,00€ koju čine potraživanja u iznosu od 8.366,00€, dati avansi u iznosu od 357,00€ i gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 6.907,00€. U pasivi je iskazan kapital u iznosu od 2.333,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 13.444,00€.

10.1.1. Evidentiranje i popis imovine

Revizijom je utvrđeno da, Partija u Glavnoj knjizi obezbjeđuje evidenciju stalne imovine (osnovnih sredstava), ali ne obezbjeđuje analitičku evidenciju iste. Partija je izvršila godišnji popis imovine potraživanja, obaveza i novčanih

sredstava u blagajni i na žiro računima i sačinila Izvještaj o popisu za 2015. godinu.

Ukupna vrijednost stalne imovine na dan 31.12.2015. godine iskazana je u poslovnim knjigama po nabavnoj vrijednosti u iznosu od 6.315,10€, otpisanoj vrijednosti 6.168,10€ i sadašnjoj vrijednosti 147,00€, a istu čini kompjuterska oprema.

Revizijom je utvrđeno da je Partija shodno Odluci (br.14-1/16 od 20.01.2016. godine rashodovala opremu nabavljenu u prethodnim godinama zbog dotrajalosti i tehničke neispravnosti čija je nabavna vrijednost na dan 01.01.2015. godine iznosila 3.706,10€.

Tokom 2015. godine, DS u CG je nabavila kompjutersku opremu(štampač) u iznosu od 180,00€.

10.1.2. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije utvrđeno je da je Partija u toku 2015. godine izvršila podizanje gotovine sa žiro računa u iznosu od 500,00€. U Glavnoj knjizi nije evidentirano podizanje i trošenje gotovine na kontu blagajne, već je navedeni iznos evidentiran na troškove.

Revizijom je utvrđeno da su iz podignute gotovine plaćeni sledeći troškovi: pomoć u iznosu od 160,00€, troškovi službenog putovanja u iznosu od 236,00€, troškovi goriva u iznosu od 70,00€, troškovi održavanja opreme u iznosu od 28,50€ i ostali troškovi u iznosu od 5,50€. Troškovi službenih putovanja se odnose na troškove dnevnica ino i domaćih u iznosu od 221,00€ i troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 15,00€. Troškovi službenog putovanja su pravdani putnim nalozima, troškovi pomoći odlukom i zahtjevima za pomoć, a troškovi goriva fiskalnim računima, osim iznosa od 28,50€ koji je pravdan nefiskalnim računom.

- **Subjekt revizije treba da gotovinske transakcije (podizanje gotovine i isplate iz blagajne) evidentira u pomoćnoj evidenciji - Dnevniku blagajne kao i da u Glavnoj knjizi sprovede evidentiranje na odgovarajućem kontu shodno važećem Pravilniku.**

10.1.3. Novčana sredstva

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2015. godini imala otvorena tri žiro - računa i to račun za obavljanje redovne djelatnosti kod Societe Generale Banke i dva računa za potrebe izborne kampanje otvorena kod Atlas i CKB banke. Depoziti na računima na dan 01.01.2015. godine iznosili su 3.405,46€, a na

dan 31.12.2015. godine 6.899,40€. Stanje depozita na računima evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro-računima poslovnih banka (bančini izvodi) na pomenute datume.

Takođe je utvrđeno da Partija izborni račun otvoren kod Atlas banke za lokalne izbore u SO Gusinje, nije nakon završetka izbora ugasila, već da je u 2015.godini ovaj račun bio aktivan, tj. Partija ga je koristila za potrebe redovnog poslovanja. Na navedeni račun su izvršene uplate u iznosu od 2.396,01€ i to od Nove demokratske snage (FORCA) u iznosu od 1.500,00€, opštine Gusinje u iznosu od 895,76€ i pozitivna kamata u iznosu od 0,25€, a sa istog je izvršena isplata u iznosu od 178,63€. Dio izvršene isplate u iznosu od 130,00€ nije dokumentovan.

- **Subjekt revizije treba da izborne račune koristi samo za finansijske transakcije utvrđene odredbama člana 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

10.1.4. Potraživanja

U Glavnoj knjizi Partije iskazana su potraživanja u ukupnom iznosu od 8.722,50€, od kojih se iznos od 8.365,50€ odnosi na potraživanja iz 2014.godine (Demokratske partije u iznosu od 5.302,48€, opštine Ulcinj u iznosu od 1.208,74€, Demokratske unije Albanaca u iznosu 1.500,00€ i potraživanja za pretplaćeni porez i doprinose u iznosu od 354,28€), dok se iznos od 357,00€ odnosi na potraživanja iz 2015. godine po osnovu datog avansa za knjigovodstvene usluge.

Partija u poslovnim knjigama u 2015. godini nije evidentirala potraživanja od lokalnih samouprava, a za potraživanja od opštine Ulcinj iz ranijih godina nije prezentiran dokaz na osnovu kojeg je izvršeno evidentiranje, kao ni dokaz da je izvršeno usaglašavnje potraživanja sa navedenom opštinom.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje potraživanja sa lokalnim samoupravama i da na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije vrši evidentiranje istih.**

10.1.5. Obaveze

Obaveze Partije iskazane u Bilansu stanja na dan 31.12.2015. godine iznose 13.444,56€ i odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 4.542,69€ i obaveze za neto naknade po osnovu ugovora o zakupu u iznosu od 3.900,00€. Osim obaveza, u pasivi Bilansa stanja su iskazana i pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 5.001,87€. Obaveze su greškom iskazane u većem

iznosu za 3.900,00€ odnosno u iznosu od 4.800,00€ koji je umanjen za isplaćenu naknadu po ugovoru o djelu (br. 12/15 od 11.01.2015.godine) u iznosu od 900,00€ koju je trebalo evidentirati kao trošak a ne zatvarati obaveze po osnovu zakupa.

- **Subjekt revizije je dužan da u poslovnim knjigama izvrši korektivna knjiženja u dijelu evidentranih obaveza i troškova.**

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 4.847,64€ najvećim dijelom se odnose na obaveze: prema Albanskoj Alternativi u iznosu od 2.400,00€, dobavljaču „Elektrodistribucija“ u iznosu od 843,00€, dobavljaču za gorivo u iznosu od 1.000,20€, za usluge telefona u iznosu od 239,35€ i sl.

Partija je osim obaveza, u Bilansu stanja iskazala i pasivna vremenska razgraničenja koja su po početnom stanju iznosila 8.244,87€, u 2015. godini je izvršen otpis potraživanja (prema Demokratskoj uniji albanaca) u iznosu od 3.243,00€, shodno Odluci br. 42/15 od 24.02.2015. godine, tako da su pasivna vremenska razgraničenja na dan 31.12.2015. godine iskazana u iznosu od 5.001,87€.

10.2 Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 60.895,87€, rashodi u iznosu 65.449,34€ i finansijski rezultat /manjak prihoda u odnosu na rashode/ u iznosu od 4.553,47€.

Evidentirani prihodi Partije u 2015. godini se odnose na prihode iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 41.175,84€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 18.165,72€, prihode po osnovu uplate sredstava od strane Nove demokratske snage-FORCE u iznosu od 1.500,00€, prihode od donacija u iznosu od 50,00€ i finansijske prihode-prihode od kamata u iznosu od 4,31€.

Rashodi iskazani u iznosu od 65.449,34€, odnose se na: troškove nabavke sredstava u iznosu od 9.639,00€, troškove zarada, naknada zarada i druge lične rashode u iznosu od 21.141,00€, troškove amortizacije u iznosu od 3.738,00€ i ostale poslovne rashode u iznosu od 30.831,00€, kao i ostale rashode u iznosu od 100,00€. U Bilansu uspjeha iskazan je finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 4.553,47€.

10.2.1. Prihodi

Partija je u 2015.godini u poslovnim knjigama iskazala prihode u iznosu 60.895,87€ i isti se odnose na: prihode iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 41.175,84€, prihode iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 18.165,72€, prihode po osnovu uplate sredstava od strane Nove demokratske snage-FORCA u iznosu od 1.500,00€, prihode od donacija u iznosu od 50,00€ i prihode od kamata u iznosu od 4,31€.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2014 i 2015.godini

R/B	Vrsta prihoda	2014 godina	% učešća	2015 godina	% učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	27.400,00	74,51	41.175,84	67,62
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	9.358,01	25,45	18.165,72	29,83
3	Prihodi po osnovu uplate sredstava od strane Nova demokratska snaga-Forca	-		1.500,00	2,46
4	Prihodi od donacija	-		50,00	0,08
5	Prihodi od kamata	15,41	0,04	4,31	0,01
	Ukupno	**36.773,42**	**100,00**	**60.895,87**	**100,00**

Na osnovu datog tabelarnog pregleda konstatuje se da najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi iz budžeta CG i isti učestvuju sa 68%, dok prihodi od lokalnih samouprava učestvuju sa 30%.

10.2.1.1. Prihodi iz Budžeta CG

Partija je u poslovnim knjigama iskazala prihode iz budžeta CG u iznosu od 41.175,84€. Navedeni prihodi su iskazani po osnovu uplate od strane Državnog trezora (mjesečno je tokom 2015. godine uplaćivan iznos od 3.431,32€), shodno zaključenom Koalicionom sporazumu kojim je utvrđeno da Demokratskom savezu u CG pripada 40% sredstava opredijeljenih iz budžeta CG po osnovu osvojenih poslaničkih mandata i Dopisu Generalnog sekretara Skupštine Crne Gore, br.00-32-5/15-49 od 20. januara 2015.godine.

10.2.1.2. Prihodi iz budžeta lokalne samouprave

Prihodi iz budžeta lokalne samouprave su evidentirani u iznosu od 18.165,72€, a ostvareni su po osnovu uplata sledećih opština: Bar u iznosu od 6.853,00€, Gusinje u iznosu od 895,76€ i Glavnog grada Podgorica u iznosu od 10.416,96€.

Revizijom je utvrđeno da su evidentirani prihodi iz budžeta Glavnog grada Podgorice i opštine Bar uplaćeni na račun za redovno poslovanje Partije, a da je opština Gusinje uplatu iznosa od 895,76€ izvršila na žiro račun otvoren za lokalne izbore za izbor odbornika u SO Gusinje, održane 25.maja 2014. godine.

10.2.1.3 Prihodi po osnovu priliva sredstava od koalicione članice

Partija je shodno Sporazumu, br.203-15 od 07.12.2015. godine evidentirala prihode po osnovu uplate sredstava od strane Nove demokratske snage-FORCA u iznosu od 1.500,00€.

10.2.1.4 Ostali prihodi

Partija je evidentirala prihode u iznosu od 54,31€ po osnovu priloga pravnih lica u iznosu od 50,00€ i po osnovu prihoda od kamata u iznosu od 4,31€.

10.2.2. Rashodi

Partija je u 2015. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne troškove u iznosu od 65.449,34€. Iskazani troškovi se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 4.439,44€, troškove goriva i energije u iznosu od 5.199,15€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 8.002,63€, troškove službenih putovanja u iznosu od 8.849,49€, troškove PTT usluga i usluga prevoza u iznosu od 4.172,54€, troškove usluga održavanja u iznosu od 384,97€, troškove zakupa u iznosu od 12.409,62€, troškove reklame i propagande u iznosu od 2.513,98€, troškove amorizacije u iznosu od 3.738,10€, troškove usluga računovodstva i revizije u iznosu od 500,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 11.451,25€, troškove premija osiguranja osnovnih sredstava u iznosu od 390,82€, troškove platnog prometa u iznosu od 264,65€ i druge nematerijalne troškove (prinudna naplata, kazne za privredne prestupe i prekršaje, pomoći i ostali troškovi) u iznosu od 3.132,70€.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled evidentiranih troškova u 2014. i 2015. godini:

R/B	Vrsta troška	2014 godina	% učešća	2015 godina	% učešća
1	Troškovi kancelarijskog materijala i ostalog materijala	2.760,62	7,89%	4.439,44	6,78%
2	Troškovi goriva i energije	836,68	2,39%	5.199,15	7,94%
3	Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca	7.821,10	22,35%	8.002,63	12,23%
4	Troškovi službenih putovanja	6.843,20	19,56%	8.849,49	13,52%
5	Troškovi PTT usluga i usluga prevoza	3.143,51	8,98%	4.172,54	6,38%
6	Troškovi usluga održavanja	412,98	1,18%	384,97	0,59%
7	Troškovi zakupa	0,00	0,00%	12.409,62	18,96%
8	Troškovi reklame i propagande	633,08	1,81%	2.513,98	3,84%
9	Troškovi ogranaka	3.680,00	10,52%	0,00	0,00%
10	Troškovi amortizacije	926,60	2,65%	3.738,10	5,71%
11	Troškovi usluga računovodstva i revizije	1.204,00	3,44%	500,00	0,76%
12	Troškovi reprezentacije	5.177,18	14,80%	11.451,25	17,50%
13	Toškovi premije osiguranja osnovnih sredstava	0,00	0,00%	390,82	0,60%
14	Troškovi platnog prometa	231,04	0,66%	264,65	0,40%
15	Drugi nematerijalni troškovi (prinudna naplata, kazne za privr. prest. i prekr., pomoći i ostali trošk.)	1.316,50	3,76%	3.132,70	4,79%
	Ukupno	**34.986,49**	**100,00%**	**65.449,34**	**100,00%**

Na osnovu prezentiranog tabelarnog prikaza konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zakupa sa 18,96%, troškovi reprezentacije sa 17,50%, troškovi službenih putovanja sa 13,52%, troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca sa 12,23% i td.

U postupku revizije je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha iskazala veće troškove za iznos od 4.800,00€, od revizijom utvrđenih troškova.

10.2.2.1. Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala

Troškovi evidentirani u iznosu od 4.439,44€ odnose se na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 1.163,66€, troškove dnevne štampe u iznosu od 926,15€ i troškove po osnovu nabavke potrošne robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe u iznosu od 2.349,63€.

Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni preko računa Partije osim iznosa od 272,97€ koji nije izmiren.

10.2.2.2. Troškovi goriva i električne energije

Troškovi u iznosu od 5.199,15€ odnose se na: troškove električne energije u iznosu od 320,64€ i troškove goriva u iznosu od 4.878,51€.

Troškovi goriva dokumentovani su fakturama dobavljača, kao i fiskalnim računima koji su u prilogu putnih naloga. Ovi troškovi su plaćeni sa redovnog žiro računa Partije, izuzev iznosa od 1.000,51€ koji nije izmiren (dio računa iz 2014.godine). Troškovi električne energije su u cjelosti izmireni preko računa po ispostavljenim fakturama dobavljača.

10.2.2.3. Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca

Troškovi u iznosu od 8.002,63€ odnose se na: troškove neto zarada u iznosu od 4.653,00€, troškove poreza na zarade u iznosu od 625,08€, troškove doprinosa na teret zaposlenog u iznosu od 1.939,63€ i troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 784,92€, od kojeg se iznos od 81,24€ odnosi na troškove prireza na porez na zarade. Troškovi su iskazani po osnovu isplate zarada licu zaposlenom za vršenje poslova administrator-kordinator. Subjekt revizije je nadležnom poreskom organu dostavio IOPPD obrasce za 2015.godinu.

10.2.2.4. Troškovi službenih putovanja

Troškovi u iznosu od 8.849,49€ evidentirani su u poslovnim knjigama Partije po osnovu dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od

3.193,30€, troškova prevoza na službenom putu u iznosu od 150,00€, troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 5.211,54€ i ostalih troškova službenog putovanja u iznosu od 294,65€, a revizijom je utvrđeno da su troškovi dnevnica za službena putovanja iznosili 2.994,00€ (dnevnice u zemlji u iznosu od 662,00€ i dnevnice u inostranstvu u iznosu od 2.332,00€), troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe 4.415,67€, troškovi reprezentacije 237,60€, troškovi goriva 295,00€ i ostali troškovi službenog putovanja 907,22€.

Troškovi ino službenih putovanja odnose na dnevnice u iznosu od 2.332,00€, upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 1.720,00€, usluge reprezentacije u iznosu od 45,00€, troškove goriva u iznosu od 25,00€ i ostale troškove u iznosu od 130,00€ (tunel, osiguranje i sl.).

Troškovi službenih putovanja u zemlji (4.597,49€) odnose se na dnevnice u iznosu od 662,00€, naknade troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 2.695,67€, usluge reprezentacije u iznosu od 192,60€, gorivo u iznosu od 270,00€ i ostale troškove u iznosu od 77,22€ (tunel, parking ...). Osim navedenih isplaćeni su i troškovi u iznosu od 700,00€ na ime putnih troškova za dolazak i odlazak sa posla za period od 7 (sedam) mjeseci, licu angažovanom za vršenje poslova tehničkog sekretara u Ostrosu. Navedena isplata je dokumentovana putnim nalozima i Odlukom Predsjednika Partije (br.18/13 od 21.01.2013. godine) kojom je odobrena mjesečna isplata troškova u iznosu od 100,00€.

Uvidom u prezentirane putne naloge utvrđeno je je isplata troškova dnevnica i naknada troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe vršena je u manjem iznosu od iznosa utvrđenog Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima jer su dnevnice u zemlji isplaćivale u iznosima od 15,00€-18,00€, a naknade troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe su obračunate u iznosima koji se kreću od 15-25% cijene litra goriva po pređenom kilometru,

Revizijom je utvrđeno da nijesu sačinjavani izvještaji sa službenog puta i nijesu dodatno dokumentovani troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe fiskalnim računima za gorivo.

- **Preporučuje se subjektu revizije da za pravdanje troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, osim putnog naloga i fiskalnih računa obezbijedi i evidenciju o pređenoj kilometraži vozila koje lice koristi u službene svrhe**

10.2.2.5. Troškovi telefona i usluga prevoza

Troškovi evidentirani u iznosu od 4.172,54€ odnose se na troškove fiksne i mobilne telefonije u iznosu od 3.082,14€, troškove prevoza u iznosu od 625,00€, troškove poštanskih usluga u iznosu od 4,40€, troškove goriva u iznosu od 100,00€ i troškove reprezentacije u iznosu od 361,00€.

Revizijom je utvrđeno da su putni troškovi pravdani adekvatnom dokumentacijom (putni nalozi i Odluka).

Uvidom u prezentirane fakture kojim su pravdani troškovi fiksne i mobilne telefonije, utvrđeno je da najveći dio istih glasi na fizička lica (članove organa Partije) i da su isti dokumentovani fakturama dobavljača osim iznosa od 48,56€.

Subjekt revizije je posebnim aktom, tj. Odlukom br.19/13 od 22.01.2013. godine) utvrdio ko ostvaruje pravo na naknadu po osnovu troškova telefonskih i internet usluga (ADSL), kao i limite za potrošnju istih.

10.2.2.6. Troškovi usluga održavanja

Troškovi evidentirani u iznosu od 384,97€ odnose se na troškove održavanja kompjuterske opreme i nabavku tonera u iznosu od 309,97€ i na troškove putnog osiguranja u iznosu od 75,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, putnim nalozima i polisama osiguranja vozila.

10.2.2.7. Troškovi zakupa

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 12.409,62€ odnose se na troškove zakupa poslovnih prostora u iznosu od 12.309,62€ i troškove zakupa sale u iznosu od 100,00€.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi zakupa poslovnih prostora iskazani po osnovu plaćenih neto naknada za zakup u iznosu od 7.200,00€, plaćenih poreskih obaveza u iznosu od 309,62€ i troškova u iznosu od 4.800,00€ koji su greškom evidentirani (evidentirani troškovi su greškom uvećani za iznos na koji je izvršen obračun poreskih obaveza).

Troškovi zakupa su isplaćeni shodno Ugovorima o zakupu poslovnih prostora u Ulcinju broj 122/15 od 01.08.2015. godine (površina 59,30 m^2, mjesečna zakupnina od 300,00€) i Ugovoru o zakupu poslovnog prostora u Vladimiru - Ulcinj broj 123/15, (površina 27,32m^2, mjesečna zakupnina 300,00€).

Revizijom je utvrđeno da prezentirani ugovori o zakupu nijesu ovjereni od strane nadležnog organa (notarske kancelarije), što nije u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima, kojim je utvrđeno da ugovor o

zakupu poslovnog prostora mora biti zaključen u pisanoj formi i ovjeren od strane nadležnog organa. Takođe je utvrđeno da na ukupno isplaćene naknade za zakup nijesu obračunate poreske obaveze već na dio istih (obračun izvršen na iznos od 4.800,00€).

- **Shodno odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima ugovor o zakupu mora biti ovjeren od strane nadležnog organa.**
- **Subjekt revizije treba da obračun i uplatu poreskih obaveza vrši na ukupno isplaćene naknade fizičkim licima) shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica.**

10.2.2.8. Troškovi reklame i propagande u zemlji

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.513,98€ se odnose na troškove reklame i nabavke reklamnog materijala u iznosu od 2.013,98€ i na gotovinski plaćene troškove u iznosu od 500,00€ koji su detaljnije pojašnjeni u dijelu izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje. Navedeni troškovi su dokumentovani.

10.2.2.9. Troškovi amortizacije

Troškovi iskazani u ukupnom iznosu od 3.738,10€ odnose se na troškove obračunate amortizacije osnovnih sredstava za 2015.godinu u iznosu od 33,00€ i otpis osnovnih sredstava i sitnog inventara nabavljenog u prethodnim godinama u iznosu od 3.706,10€.

10.2.2.10. Troškovi usluga računovodstva i revizije

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 500,00€ odnose se na troškove knjigovodstvenih usluga. Navedeni troškovi su plaćeni shodno zaključenom Ugovoru, br.08/2015 od 28.02.2015. godine i predračunu dobavljača, odobrenom za isplatu od strane predsjednika Partije.

10.2.2.11 Troškovi reprezentacije

Troškovi u iznosu od 11.451,25€ odnose se na ugostiteljske usluge i nabavku roba za reprezentativne svrhe. Troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača izuzev iznosa od 387,75€ koji nije dokumentovan.

10.2.2.12. Troškovi premija osiguranja

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 390,82€, odnose se na troškove putnog osiguranja troškove registracije vozila Navedeni troškovi su dokumentovani.

10.2.2.13. Troškovi platnog prometa u zemlji

Troškovi iskazani u iznosu od 264,65€, odnose se na troškove provizije i troškove goriva u iznosu od 40,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani.

10.2.2.14. Drugi nematerijalni troškovi

Troškovi iskazani u iznosu od 3.132,70€ odnose se na: troškove prinudne naplate u iznosu od 36,70€, troškove pomoći u iznosu od 1.950,00€, ostale troškove u iznosu od 1.046,00€ i kazne za privredne prestupe i prekršaje u iznosu od 100,00€. Navedeni troškovi su u cjelosti plaćeni sa žiro računa Partije, i isti su dokumentovani.

Troškovi pomoći isplaćeni su u iznosu od 1.950,000€ fizičkim licima u stanju socijalne potrebe i za promociju i izdavanje knjiga, kao i nevladinim organizacijama i drugim udruženjima na ime renoviranja sportskih objekata, podsticanja kulturno-umjetničkog stvaralaštva i sl. Isplata ovih troškova je dokumentovana zahtjevima odobrenim za isplatu od strane predsjednika Partije, u iznosima koji su se kretali u rasponu od 50,00€ do 300,00€.

Ostali troškovi u iznosu od 1.046,00€ odnose se na: troškove snimanja spota u iznosu od 270,00€, usluge marketinga u iznosu od 50,00€, usluge reprezentacije u iznosu od 316,50€, usluge štampe i dizajna u iznosu od 150,00€, punjenje tonera u iznosu od 17,85€, elektronske dopune u iznosu od 15,00€ i ostale troškove (tunel, parkingu iznosu od 226,65€, evidentirani troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, putnim nalozima i fiskalnim računima.

Revizijom su utvrđena razlike u iznosima pojedinih vrsta troškova evidentiranih u Glavnoj knjizi i revizijom utvrđenih iznosa, zbog pogrešnog klasifikovanja istih.

- **Subjekt revizije treba da pravilno klasifikuje troškove i iste evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru koji primenjuje.**

III REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH GODINA

Revizijom Godišnjeg izvještaja za 2014.godinu utvrđene su određene nepravilnosti i date sledeće preporuke:

- da ogranci Partije svoje materijalno-finansijsko poslovanje obavljaju preko žiro računa ili podračuna otvorenih za te namjene i da pravdanje svih troškova vrši na osnovu adekvatne dokumentacije.
- da godišnji popis stalne i obrtne imovine vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.
- da evidentiranje potraživanja, od lokalnih samouprava vrši na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije.
- da usaglašava podatake u poslovnim knjigama prije sastavljanja i podnošenja Godišnjeg finansijskog izvještaja.
- da pravilno klasifikuje troškove i iste evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku koji primenjuje.
- da Obračun troškova službenih putovanja i popunjavanje putnih naloga, vrši na način kako je to propisano Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima, obzirom da nije unutrašnjim aktom uredio ovu oblast poslovanja.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu utvrđeno da je subjekt revizije realizovao **dvije** preporuke (br. 2 i 4), **jednu** nije realizovao (br. 3) i **tri** preporuke je djelimično realizovao (br. 1,5 i 6).

Izvještaj pripremila:

Slavka Tomić, načelnik u Sektoru

Član Senata DRI,

Rukovodilac Kolegijuma,

Nikola N. Kovačević